

Leven op stekker en batterijen

Steunhart biedt zelfde overlevingskansen als transplantatie

Door **ARIANNE MANTEL**
14 nov. 2019 in GEZONDHEID

Lees voor

UTRECHT - Er is hoop voor patiënten die op de wachtlijst staan voor een harttransplantatie. De nieuwste steunharten die geïmplantéerd kunnen worden, geven dezelfde overlevingskansen als een transplantatie, zo blijkt uit onderzoek van wetenschappers van het UMC-Utrecht dat binnenkort gepubliceerd zal worden.

Jan Siebelink kan lekker naar buiten met zijn 'harem': zijn vrouw, dochters en kleindochters.

© FOTO'S UMC UTRECHT

Jan Siebelink (64) kampt al sinds zijn 32e met hartinfarcten en een steeds slechter werkend hart ondanks diverse ingrepen. Sinds 2017 leeft Jan met een inwendig kunsthart, dat door een uitwendige controller en twee batterijen wordt aangestuurd.

Het klinkt wat eng, leven aan een stekker. Maar Jan is er hartstikke blij mee. „Een donorhart ligt niet op de plank. Wat ze ook probeerden bij me; het hartfalen werd steeds erger. Op een gegeven moment deed ik er vijf minuten over om vijf meter te lopen. Tot november 2017 kwam ik bijna wekelijks in het ziekenhuis om mijn hart op de een of andere manier rustiger en regelmatigiger te krijgen. Op een gegeven moment is me verteld dat het óf nog een paar weken leven was óf een steunhart. Ik was erg benieuwd wat dat was.”

Machine

Want de meeste mensen hebben nog het beeld van een enorme machine die het hart aan de praat houdt, waarbij de patiënt aan het bed gekluisterd is. Inmiddels zijn de apparaten een stuk kleiner, zijn patiënten mobieler en is het leven met een steunhart gemakkelijker dan vroeger. En de overlevingskansen zijn gelijk aan een harttransplantatie: Na één jaar leeft 83% nog en na drie jaar 72%. „Er zijn wel voorwaarden verbonden aan het krijgen van een steunhart. Het is bedoeld voor de linkerhartkamer. De rechterkamer moet nog goed genoeg zijn. De vitaliteit van de patiënt is ook van belang; de nieren en de lever moeten nog goed werken”, vertelt cardioloog Linda van Laake van het UMC-Utrecht.

Het is ook belangrijk, stelt Van Laake, dat hartpatiënten zich op tijd laten verwijzen. „In de praktijk blijken cardiologen erg afwachtend. Pas als het écht niet meer gaat, komt de verwijzing. Maar dan kunnen de organen al beschadigd zijn. Wat ook meespeelt, is dat de oudere generatie cardiologen de nieuwste steunharten nog niet echt op het netvlies heeft. En lang niet alle opleidingen besteden er aandacht aan. Wat ook veel artsen niet weten is dat je niet meer per se op de wachtlijst voor een transplantatie hoeft te staan.”

Bagage

Ook al geeft het steunhart best wel wat bagage; Jan is superblij. „Zonder deze mogelijkheid zou ik niet meer leven. In de nacht lig ik via een omvormer aangesloten op de 230 volt. In de ochtend ga ik van de stroom af en ga ik over op de batterijen. Op gang komen kost mij wel een uur. De voedingsdraden van het steunhart naar de batterijen komen uit mijn buik. De wond moet worden afgedekt met folie als ik douche. Daarna moet ik het verband op een steriele manier wisselen. De uitwendige controller en batterijen wegen 3,1 kilo en met reservebatterijen erbij dik 6 kilo. Echt gemakkelijk is het bewegen dus niet, maar het lukt wel!”

Jan heeft het er allemaal voor over. „Ik ga langs bij huisartsen en cardiologen (in opleiding) om ze bewust te maken van deze behandeling. Er is veel veranderd sinds de operatie. Ik kan weer 20 tot 40 km fietsen, oppassen op de kleinkinderen, en ik ga binnenkort op vakantie naar Spanje.”

Wat is een steunhart?

Een kunsthart of steunhart is een elektrische pomp die aangesloten wordt op de linkerkamer van het (menselijk) hart. Deze zorgt voor extra ondersteuning om 5-7 liter zuurstofrijk bloed per minuut het lichaam in te pompen. Het is verbonden met een draad en uitwendige accu met batterijen, die de patiënt zelf regelmatig oplaadt en vervangt. De nieuwste steunharten worden tijdens een openhartoperatie geïmplantéerd. Ze hebben batterijen die tot 17 uur meegaan. De uitwendige accu (2,5-3 kg) draagt de patiënt bij zich. 15 jaar geleden konden deze patiënten niet buiten het ziekenhuis leven, was de actieradius klein en hadden de accu's een beperkte levensduur.

De cijfers

- Er is ons land een groot tekort aan donoren.
- Momenteel zijn er 121 mensen die op de wachtlijst staan voor een harttransplantatie.
- Er overlijden nog steeds patiënten in de 3,5 tot 5 jaar dat zij wachten op een nieuw hart.
- Er zijn vier ziekenhuizen die steunharten plaatsen; het UMCUtrecht, het Erasmus MC, het UMCGroningen en het LUMC.
- In Utrecht worden jaarlijks ongeveer 40 steunharten per jaar geïmplantéerd; de jongste patiënt daar met een steunhart is 20 jaar en de oudste is 72.
- Op dit moment zijn er 200 mensen in ons land met een steunhart.